

Antoni Oliver

L'oscaritzat Fernando Trueba (Madrid, 1955) ha publicat *Diccionario de cine*, en el qual expressa les seves opinions sobre el cinema, passant revista a directores, pel·lícules i actors. És un vast compendi d'opinions, frases més o menys humorístiques, i més d'un doi; però tothom té dret a dir disbarats. Vagi per endavant que el llibre és entretingut i de lectura fàcil. Moltes de les coses que explica són conegudes pels aficionats al cinema. No obstant això, sí que dóna una visió personal de determinats aspectes del cinema i, el més important, deixa veure les seves preferències, es permet ser sectari i, exactament per això, és a dir, per triar i opinar segons li roti, ha estat escrit aquest diccionari d'autor. Billy Wilder, ídol indiscutible, Orson Welles, poc menys que un plagiari. Les coses no són així, però, és el punt de vista de Trueba, que, per cert, també es carrega a base de bé Charles Chaplin, i opta per Buster Keaton.

Diu Trueba de Billy Wilder que "cada vegada que algú intenti contar històries d'éssers humans, mitjançant el cinema, en qualsevol de les seves formes, l'autor de *Sunset Boulevard*, *Double Indemnity*, *El apartamento*, *Con faldas y a lo loco*, *Avanti*, *El gran carnaval*, *Bésame tonto*, *En bandeja de plata*, *Ariane*, *La vida privada de Sherlock Holmes* i *Un, dos, tres*, serà sempre un obligat punt de referència". Citant aquesta llista de films també els situa entre els millors. En canvi, a Welles li etziba una cita de Borges sobre *Ciudadano Kane* que diu que "*Ciudadano Kane* perdurarà com perduren certs films de Griffith o de Pudovkin, el seu valor històric ningú el nega, però ningú es resigna a tornar-los a veure. Peca de pedanteria, de gegantisme, de tedi. No és intel·ligent, és genial: en el sentit més nocturn i més alemany de tant mala paraula". Tampoc no li cau gaire bé Marlon Brando, de qui

diu que fa regals a l'espectador, amb les seves llargues absències de la pantalla; així no l'han de sofrir, i, és clar, amb Brando cau l'Actor's Studio i també rep un poc, de passada, Montgomery Clift. No és gaire partidari de John Ford, encara que el salva per indiscutibles obres mestres del cinema com *El hombre tranquilo*, *Las uvas de la ira* i *La ruta del tabaco*.

En canvi, la "nouvelle vague" sembla fonamental, segons Trueba, perquè el cinema europeu reneixi de les seves cendres. Trueba coneix bastant bé el cinema americà i admira Hawks per sobre tot i Lubitsch, que va fer la major part de la seva producció a Nordamèrica.

Trueba conta, una vegada més, l'anècdota de quan Wilder el cridà per felicitar-lo quan guanyà l'Òscar i dedica a "Oscar" una de les veus del diccionari, on, com és natural, parla d'ell mateix. Aprofita, endemés de per parlar d'ell, per posar en el seu lloc pel·lícules tan horribles com *Ben Hur* o *El paciente inglés*, o *Un hombre y una mujer*, insuportable pel·lícula que va tenir l'Òscar al millor film de parla no anglesa.

Opinions, doncs, n'hi ha per tots els gustos i d'això es tracta quan es fa una obra personal, ningú li demana rigor de cap tipus a un diccionari que dóna el punt de vista del seu autor. Trueba - crític de cinema i fundador de la revista "Casablanca" - és un enamorat del cinema. Es nota que ha après en directe de la pantalla més que no de l'escola oficial de cinema. Aquest apreci per "tot el que es mou a la pantalla", com defineix Renoir el cinema -per cert, definició citada per Trueba- el redimeix quan fa alguna afirmació més que discutible. ♦

Fitxa**Autor: Fernando Trueba.****Títol: Diccionario de cine.****Editorial: Planeta.****344 pàgines****Preu: 2.500 pessetes.**